

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief willen wij u informeren over de stand van zaken rond het onderwerp aardbevingen en Stad. Voorafgaand aan de raadsvergadering van woensdag 25 maart jongstleden hebben wij u tijdens een informele sessie meegenomen in een aantal facetten van het dossier aardbevingen en de stad. Wij hebben toegezegd u de mondelinge informatie in schriftelijke vorm te doen toekomen. Deze brief bevat daarvan een weergave. Daar waar zich in de tussentijd nieuwe ontwikkelingen hebben voorgedaan, hebben we een actualisatie toegevoegd.

50 miljoen-regeling

Met het ministerie van EZ is een aantal afspraken gemaakt als onderdeel van de onderhandelingen rond het aanvullend akkoord tussen Rijk en regio. Hierover hebben wij u bij raadsbrief van 11 februari jongstleden geïnformeerd. Met de gemeente Groningen zijn aparte afspraken gemaakt vanwege de bijzondere positie van de stad. Een belangrijk onderdeel daarvan is dat het Rijk heeft toegezegd tot 1 oktober van dit jaar een bedrag van 50 miljoen euro beschikbaar te stellen. Dit bedrag is bestemd voor het oplossen van knelpunten bij reeds geplande nieuwbouw en verbouw als gevolg van meerkosten bij aardbevingsbestendig bouwen. Doel is om te voorkomen dat bouwactiviteiten vanwege onvoorziene meerkosten in de stad stil komen te liggen.

De gemeente is nog in gesprek met het ministerie van EZ en NAM over de uitvoering en vormgeving van de 50 miljoen regeling. Vanwege de noodzaak tot tempo is echter wel afgesproken dat alvast circa 30 projecten worden beoordeeld op meerkosten in relatie tot aardbevingsbestendig bouwen. Het betreft dossiers die op eigen initiatief zijn aangedragen vanuit de markt of vanuit reguliere overleggen zijn aangereikt bij de gemeente. De projecten zijn uiteenlopend in aard en fase van ontwikkeling. NAM voert rechtstreeks gesprekken met de desbetreffende investeerders/opdrachtgevers, om de verwachte meerkosten in beeld te brengen en afspraken te maken over het vervolgtraject. Voor de intake en beoordeling van projecten heeft NAM inmiddels extra capaciteit geregeld.

De inzet van de gemeente is er nadrukkelijk op gericht om de regionale (bouw)economie niet te laten stagneren. Daarvoor is het naar ons oordeel van belang dat opdrachtgevers en investeerders in elke fase van het ontwikkel- en bouwproces zekerheid moeten hebben over de vergoeding van meerkosten, zodat deze geen belemmeringen vormen bij investeringsafwegingen. Daarbij is de inzet dat alle redelijkerwijs toerekenbare kosten voor vergoeding in aanmerking komen. Over deze basisprincipes lijkt consensus te bestaan. Het belangrijkste gesprekspunt handelt nog over het totaal beschikbare budget voor deze regeling. De totale potentiële som van uit te keren vergoedingen voor aardbevingsbestendig bouwen belooft met de al aangedragen ca. 30 projecten in potentie al meer dan € 50 miljoen. Daarom zet de gemeente in op het loslaten van deze financiële begrenzing en het uitsluitend hanteren van een begrenzing in tijd. De regeling loopt tot 1 oktober. Dat is het moment dat de overheidsdienst Groningen operationeel is.

Individuele schadegevallen

Uit de cijfers op het NAM-platform blijkt dat inmiddels zo'n 4.700 schademeldingen vanuit de Gemeente Groningen zijn gedaan bij NAM/CVW. Wij zijn in overleg met NAM om meer inzicht te krijgen in deze schademeldingen (bijvoorbeeld gebieden met veel meldingen of lange doorlooptijden). Hierbij is het voor beide partijen van belang dat de individuele privacy gewaarborgd blijft.

Tot nu toe hebben zich zo'n vijftien bewoners bij de gemeente gemeld die zich benadeeld voelen. De reden is dat de interimregeling waardevermeerdering (de zogenaamde 4.000 euro regeling als compensatie bij schade groter dan 1.000 euro) niet van toepassing is binnen de gemeente Groningen, terwijl dit in de 9 bevingsgemeenten, evenals in Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde wel het geval is. Wij hebben deze afspraak met het Rijk ook steeds als het meest kwetsbare onderdeel van het akkoord gezien en begrepen dat inwoners van de gemeente Groningen hierover

teleurgesteld zijn. Met een aantal inwoners is de burgemeester persoonlijk over dit onderwerp in gesprek geweest. Daarnaast heeft een gesprek plaatsgevonden met de Belangenvereniging Meerdorpen. De meeste inwoners die zich gemeld hebben komen uit dit deel van de stad. Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuwe indeling van seismische cirkels in het gebied. Dat betekent ook een andere indeling van het risicogebied. De minister heeft aangegeven aan de hand hiervan opnieuw te willen kijken naar welke regelingen op wie van toepassing zijn, waarbij hij de huidige gemeentegrenzen wil loslaten. Daarbij kan het zijn dat de huidige regelingen komen te vervallen en daar nieuwe voor in de plaats komen. De minister heeft wel aangegeven dat de nieuwe regelingen met terugwerkende kracht zullen werken. Mogelijk ontstaat daarmee uitzicht op een meer gelijke behandeling.

Scan op veertien gebouwen

Onderzoeken helpen in het prioriteren en programmeren van de aparte aanpak van de stad. Zo vindt momenteel de uitwerking plaats van een scan op veertien, zogenaamde exemplarische, gebouwen. Dit onderzoek hebben wij in de raadsbrief van 5 november jongstleden aangekondigd en wordt gefinancierd door NAM. Voor dit onderzoek geldt dat we verwachten dat de scan van de veertien gebouwen waardevolle aanvullende kennis oplevert bij verschillende typen gebouwen. Hiermee vergroten we het inzicht in de maatregelen die mogelijk zijn om gebouwen beter bestand te maken tegen aardbevingen. De verwachting was dat we de resultaten van deze scans begin mei aan u zouden kunnen voorleggen. Op dit moment liggen de rapporten bij NAM ter beoordeling. Dit is onderdeel van de afspraken over de totstandkoming van de rapporten. Dit proces duurt langer dan verwacht, mede omdat NAM uitgebreider en inhoudelijker heeft gereageerd op de rapporten dan ze in eerdere gesprekken hadden doen blijken. Hierdoor is echter wel een stuk kennisdeling mogelijk gemaakt, waarmee de inhoud van de rapporten aangescherpt kan worden. We zetten extra druk op NAM om dit proces te bespoedigen. Vervolgens informeren we in een zorgvuldig proces de eigenaren van de gebouwen. De verwachting is dat dit we u begin juni nader kunnen informeren. De komende tijd gaan we de scans uitbreiden naar de openbare ruimte. Daarvoor vinden momenteel de voorbereidingen plaats.

Groninger Forum

Op 9 februari jongstleden is de conceptversie van de NPR gepresenteerd. Dat was voor ons college, in samenspraak met de directie van BAM, het moment om de bouw van het Groninger Forum met vier maanden te pauzeren. Dit nadat de minister had toegezegd de onkosten voor deze vier maanden stilstand door het Rijk/NAM te vergoeden.

De afgelopen periode zijn gemeente en BAM met vereende krachten aan de slag gegaan om binnen de gestelde termijn een technische oplossing te vinden voor de aardbevingsbestendigheid van het Forum. Daarbij hoort ook een financiële balans van het project om later de kosten van vertraging door meerwerk en schades te kunnen vaststellen. Om dit te realiseren laten we ons bijstaan door een aantal externe experts in diverse disciplines: juridisch, constructief, financieel, procesmatig en contractueel.

We verwachten in juni 2015 op basis van verder onderzoek en de nieuwste inzichten een afgewogen keuze te kunnen maken of, en zo ja welke, maatregelen nodig zijn voor het aardbevingsbestendig maken van het Groninger Forum.

Scholenonderzoek

Wij hebben onderzoeksbureau ABT Wassenaar opdracht gegeven de komende maanden zo'n 90 schoolgebouwen in de gemeente Groningen te onderzoeken op aardbevingsbestendigheid. Het gaat hierbij om alle basisscholen, scholen voor speciaal onderwijs, scholen voor voortgezet onderwijs, het MBO en in een aantal gevallen kinderdagverblijven. Doel is een beeld te krijgen van de aardbevingsbestendigheid van de gebouwen. Wij hebben tot dit onderzoek besloten om meer zicht te krijgen op de vraag hoe aardbevingsbestendig schoolgebouwen in de stad Groningen zijn. De

gemeente laat dit onderzoek uit voorzorg uitvoeren. Er is geen reden om aan te nemen dat de scholen op dit moment niet voldoende veilig zijn. Schoolbesturen, personeel en ouders zijn over het onderzoek geïnformeerd. Het onderzoek wordt gefinancierd door NAM. De verwachting is dat vlak na de zomer de resultaten beschikbaar zijn. We zullen u uiteraard informeren over de uitkomsten en, indien nodig, over de vervolgstappen.

Provincieonderzoek

De provincie Groningen heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de gevolgen van de voorlopige Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR) voor aardbevingsbestendig bouwen. Dit geeft een completer beeld van de aard en omvang van de versterkingsopgave van bestaande woningen. De NPR-stuurgroep die eerder in opdracht van de minister van Economische Zaken een impactstudie deed, beperkte zich tot grondgebonden woningen. Hoogbouw (flats en appartementen) was niet meegenomen. Resultaten van dit onderzoek zijn op te vatten als aanvulling op deze eerder gepresenteerde NPR impactstudie en zijn daarmee in lijn. Wij hebben u in een brief, d.d. 20 april, geïnformeerd over de uitkomsten. Naar aanleiding van dit provincie-onderzoek is binnen een aantal gemeenten, waaronder Groningen, besloten tot een gezamenlijke aanpak voor nader onderzoek naar hoogbouw. Dit gebeurt in nauw overleg met de Overheidsdienst Groningen in oprichting. Zodra hierover meer bekend is, zullen wij u nader informeren.

Oprichting Overheidsdienst Groningen

Een andere belangrijke ontwikkeling is de oprichting van de Overheidsdienst Groningen. De overheidsdienst is nog niet formeel opgericht. Er is door het Rijk een kwartiermaker aangewezen in de persoon van oud-topambtenaar Hans van der Vlist. Deze voert momenteel gesprekken met de verschillende partijen om binnen zo kort mogelijke termijn te komen tot een werkplan, een organisatievorm voor de overheidsdienst en de aanstelling van een Nationaal Coördinator. De Nationaal Coördinator gaat de nieuwe overheidsdienst leiden. De Overheidsdienst Groningen krijgt als taak een uitvoeringsprogramma op te stellen voor de aanpak van bevingsschade en de preventie ervan. Ook moet er een jaarlijks programma komen voor economische impulsen voor de regio. De overheidsdienst krijgt verbindingen naar de regio en het Rijk. Wij zien dit als belangrijke kans om snelheid en daadkracht in de aardbevingsproblematiek te tonen. Dit is van groot belang voor het herstellen van het vertrouwen van de bevolking in de regio. De totstandkoming van de overheidsdienst gebeurt in nauw overleg met de betrokken gemeenten en de provincie. We constateren dat er in toenemende mate consensus ontstaat over de aanpak. Dit zien wij als een positieve ontwikkeling. Ook bestaat er consensus over het feit dat de stad een aparte positie blijft houden.

'Belang kennisontwikkeling en innovatie'

Wij zien in het onderwerp aardbevingen een belangrijke kans om kennis te ontwikkelen en innovatie te stimuleren. Dit wordt erkend door de Minister die heeft aangekondigd te willen werken aan een de opbouw van een onafhankelijk kenniscentrum. Ons college ziet mogelijkheden voor de ontwikkeling van een 'aardbevingenacademie', waarbij de verschillende onderwijs- en onderzoeksinstellingen kennis en innovatie samenbrengen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om bouwkundige kennis en kennis over de ondergrond. Een concreet idee daarbij is het organiseren van een bouwtentoonstelling, congres of symposium over aardbevingen en aardbevingsbestendig bouwen. Het doel hiervan is de ontwikkelde kennis over aardbevingen publiek te borgen. Dit biedt naar de toekomst toe kansen voor duurzame economische winst voor de stad en regio.

'Bevingen als kans'

Ons college ziet kansen binnen dit dossier, met name op het gebied van duurzaamheid en energietransitie. Wij zien mogelijkheden om de aardbevingsproblematiek aan te wenden als steun in de rug bij onze ambities binnen het nieuwe energieprogramma, waarover wij u onlangs hebben

geïnformeerd. Hierin zien wij tevens mogelijkheden om invulling te geven aan de door u aangenomen moties over gastransitie en de motie 'Meer gas terug'. Centraal staat voor ons de koppeling tussen energievraagstukken en economische ontwikkeling van stad en regio. We zien daarbij een rol weggelegd voor de op te richten Overheidsdienst Groningen, in nauwe samenwerking met andere partijen. Het gaat dan om de mogelijke uitrol in de regio van bijvoorbeeld Smart Energy City, De Groene Loper en een programma als Groningen woont slim. Dit zien wij als een van de manieren om het aardbevingsdossier voor de stad en de regio om te buigen naar een kans voor de toekomst.

Hoogachtend,